

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP - 4101-04-01/2013

P/13/165

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/165 - Usuwanie przez powiaty pojazdów i prowadzenie parkingów strzeżonych dla tych pojazdów

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler Edward Wrzeszcz - doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 83000 z dnia 18 kwietnia 2013 r.

(dowód: akta kontroli, str. 1)

Jednostka kontrolowana Starostwo Powiatowe w Nysie¹

Kierownik jednostki kontrolowanej Adam Fajarczuk, Starosta Nyski²

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości³, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę ogólną uzasadnia odpowiednie - pomimo stwierdzonych nieprawidłowości - przygotowanie organizacyjne i kadrowe Starostwa do realizacji zadań powiatu związanych z usuwaniem pojazdów z drogi i ich przechowywaniem na parkingu strzeżonym, określonych w art. 130a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁴.

W szczególności Starosta: wyznaczył jednostki i powierzył im realizację powyższych zadań prawidłowo ustalając ich prawa i obowiązki; dokonywał rzetelnych rozliczeń finansowych świadczonych przez nie usług oraz zapewnił terminowe podejmowanie przez Radę Powiatu uchwał w sprawie wysokości opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów.

Działania podejmowane w Starostwie w stosunku do 32 pojazdów nieodebranych w terminie trzech miesięcy przez ich właścicieli oraz związane z wykonywaniem 9 postanowień sądu o przepadku pojazdu na rzecz Powiatu Nyskiego, w większości przypadków były prowadzone rzetelnie oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności występowania okresów bezczynności organu w toku prowadzonych postępowań, niewłaściwego określenia w decyzjach Starosty kosztów związanych z usunięciem i przechowywaniem pojazdu, jak również ograniczonego nadzoru nad realizacją obowiązków przez podmiot prowadzący parking strzeżony.

¹ Dalej: Starostwo.

² Dalej: Starosta.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm., dalej: *Prawo o ruchu drogowym*.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie Powiatu do realizacji zadań związanych z usuwaniem pojazdów z drogi

Opis stanu
faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą⁵ w Starostwie obowiązywał Regulamin organizacyjny uchwalony przez Radę Powiatu w Nysie uchwałą nr XIV/137/08 z dnia 28 lutego 2008 r. (ze zm.)⁶, która weszła w życie z dniem podjęcia. W związku z wejściem w życie z dniem 21 sierpnia 2011 r. art. 130a ust. 5f *Prawa o ruchu drogowym*⁷, usuwanie pojazdów oraz prowadzenie parkingów strzeżonych dla takich pojazdów stało się zadaniem własnym powiatu.

Zadanie to polegające m.in. na: ustalaniu opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów; występowaniu do sądu z wnioskami o orzeczenie przepadku pojazdów na rzecz powiatu i wykonywaniu orzeczeń sądu; wydawaniu decyzji o zapłacie kosztów związanych z usuwaniem, przechowywaniem, oszacowaniem, sprzedażą lub zniszczeniem pojazdu zostało ujęte i przypisane do realizacji Wydziałowi Komunikacji i Transportu Starostwa w § 24 pkt I (odpowiednio w ppkt. 9a, 9b i 9c) Regulaminu organizacyjnego, w wyniku jego zmiany dokonanej 29 czerwca 2012 r. uchwałą Nr XVII/252/12 Rady Powiatu w Nysie⁸.

Oznacza to, że powyższa zmiana została wprowadzona do Regulaminu organizacyjnego Starostwa po upływie 10 miesięcy i 8 dni od dnia wejścia w życie art. 130a ust. 5f *Prawa o ruchu drogowym* (21 sierpnia 2011 r.).

Zadania związane z windykacją należności budżetowych powiatu zostały przypisane Wydziałowi Finansowo - Budżetowemu w § 23 pkt I ppkt 2 Regulaminu organizacyjnego z 28 lutego 2008 r.

(dowód: akta kontroli, str. 2-7)

Wymienione wyżej zadania Powiatu zostały przypisane pracownikom Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa, tj.: Naczelnikowi Wydziału - w aneksie nr 2 z dnia 24 sierpnia 2011 r. do zakresu czynności z dnia 3 stycznia 2005 r.; kierownikowi Oddziału Transportu w ww. Wydziale - w zakresie czynności z dnia 3 lutego 2012 r. (pkt 3 ppkt 1-5) oraz osobie zatrudnionej na stanowisku pomocy administracyjnej - w pkt. II ppkt a-e zakresu czynności przyjętego do stosowania w dniu 2 kwietnia 2012 r.

Zadania te obejmowały m.in.: przygotowanie dokumentów i prowadzenie postępowań w zakresie art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*; redagowanie i sporządzanie pism, decyzji oraz wniosków do sądu; przygotowywanie corocznie projektów uchwał w sprawie wysokości opłat i kosztów usuwania i przechowywania pojazdów na obszarze powiatu nyskiego w oparciu o obowiązujące przepisy; opracowywanie projektów decyzji o kosztach usuwania, przechowywania, szacowania, sprzedaży lub złomowania pojazdów. Wymienione wyżej osoby były również zobowiązane do wykonywania innych zadań w sprawach związanych, m.in. z: rejestracją pojazdów, transportem, stacjami kontroli pojazdów, ośrodkami szkolenia kierowców.

Nadzór nad wykonywaniem zadań przez Wydział Komunikacji i Transportu został powierzony przez Starostę – wicestarosie powiatu nyskiego.

⁵ Od 21 sierpnia 2011 r. do dnia zakończenia kontroli, tj. 28 maja 2013 r.

⁶ W sprawie uchwalenia Regulaminu organizacyjnego Starostwa Powiatowego w Nysie ze zm. z dnia: 29 grudnia 2008 r.; 13 marca 2009 r.; 28 czerwca 2010 r. i 29 czerwca 2012 r.

⁷ Zmiana wprowadzona ustawą z dnia 22 lipca 2010 r. o zmianie ustawy - Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 1018 ze zm.); dalej: *ustawa zmieniająca*.

⁸ Uchwała ta weszła w życie z dniem podjęcia.

W zakresie dotyczącym zadań Powiatu objętych kontrolą, Starosta Nyski nie ustalił własnych wewnętrznych procedur postępowania z pojazdami usuniętymi z drogi.

(dowód: akta kontroli, str. 8-18)

1.2. Osoby, którym zostały powierzone obowiązki związane z usuwaniem pojazdów z dróg, posiadały kwalifikacje niezbędne do ich realizacji.

Naczelnik Wydziału Komunikacji i Transportu oraz Kierowniczka Oddziału Transportu w tym Wydziale, w związku z nowelizacją *Prawa o ruchu drogowym* z dnia 22 lipca 2010 r., uczestniczyli 24 maja 2011 r. w jednodniowym szkoleniu nt. „Usuwanie pojazdów z dróg po zmianie przepisów - organizacja systemu usuwania pojazdów w powiecie.”

(dowód: akta kontroli, str.19)

1.3. Pracownikom Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa wykonującym zadania objęte kontrolą, zapewnione zostały właściwe warunki do ich realizacji. Stanowiska pracy tych osób (w pok. 107b i 109) wyposażone były m.in. w sprzęt komputerowy z dostępem do internetu (co zapewniało m.in. dostęp do przepisów prawnych i orzecznictwa sądowego). Osoby te dysponowały materiałami szkoleniowymi wydаныmi przez Związek Powiatów Polskich oraz innymi opracowaniami i przykładowymi procedurami działań związanych z usuwaniem pojazdów na podstawie art. 130a *Prawa o ruchu drogowym*.

(dowód: akta kontroli str. 20)

1.4. Z zapisów w „Księżce kontroli” Starostwa (w kolumnie „przedmiot kontroli”) oraz w „Rejestrze skarg” (w kolumnie „przedmiot skargi”) wynikało, że kontrolowana problematyka nie była przedmiotem skarg oraz kontroli zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej w Starostwie.

(dowód: akta kontroli str. 23-43)

1.5. Na głównych stronach internetowych Starostwa www.powiatnyski.pl i bip.powiatnyski.pl, brak było informacji dotyczących wykonywania zadań publicznych w zakresie objętym niniejszą kontrolą. Zgodnie z treścią art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej⁹ władze publiczne są zobowiązane do udostępnienia w BIP informacji dotyczących m.in. zasad ich funkcjonowania oraz trybu działania.

(dowód: akta kontroli, str. 20)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nowelizacja *Prawa o ruchu drogowym* z dnia 22 lipca 2010 r. określiła nowe zadania powiatu polegające m.in. na występowaniu do sądu z wnioskami o orzeczenie przepadku pojazdów na rzecz powiatu; wykonywaniu postanowień sądu; wydawaniu decyzji o zapłacie kosztów związanych z usuwaniem, przechowywaniem, oszacowaniem, sprzedażą lub zniszczeniem pojazdu. Zostały one ujęte i przypisane do realizacji Wydziałowi Komunikacji i Transportu Starostwa w § 24 pkt I (odpowiednio w ppkt. 9a, 9b i 9c) Regulaminu organizacyjnego, w wyniku jego zmiany dokonanej 29 czerwca 2012 r. uchwałą Nr XVII/252/12¹⁰ Rady Powiatu w Nysie.

Oznacza to, że powyższe zadania zostały wprowadzone do Regulaminu organizacyjnego Starostwa ze zwłoką, tj. po upływie 10 miesięcy i 8 dni od dnia wejścia w życie art. 130a ust. 5f *Prawa o ruchu drogowym* (21 sierpnia 2011 r.).

⁹ Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.

¹⁰ Uchwała ta weszła w życie z dniem podjęcia.

Projekt uchwały Rady Powiatu w sprawie ww. zmiany Regulaminu organizacyjnego Starostwa został zatwierdzony przez Zarząd Powiatu w dniu 22 czerwca 2012 r., co odnotowano w protokole nr 80/12 z posiedzenia Zarządu i tego samego dnia został on przekazany do Biura Obsługi Rady Powiatu.

(dowód: akta kontroli, str. 4-7)

Na podstawie § 22 pkt I ppkt 1 ww. Regulaminu organizacyjnego Starostwa za opracowanie i nowelizację Regulaminu odpowiadał Wydział Organizacyjno-Prawny Starostwa. Jego Naczelnik wyjaśniła, że powody opóźnienia we wprowadzaniu ww. zmiany do Regulaminu organizacyjnego wynikały z tego, że zmiany do Regulaminu organizacyjnego Starostwa są wprowadzane kompleksowo, wówczas gdy istnieje konieczność uaktualnienia zapisów w wielu obszarach. Wskazała także, że w Regulaminie Wydział Komunikacji i Transportu miał przypisane zadanie polegające na wyznaczaniu jednostki uprawnionej do usuwania z drogi pojazdów, wyznaczania parkingu strzeżonego dla takich pojazdów, a ponadto że wykonywanie zadania było potwierdzone zakresem czynności Naczelnika Wydziału Komunikacji i Transportu.

Przywołane wyjaśnienie wskazuje na zadania, które należały już do Starosty przed nowelizacją *Prawa o ruchu drogowym* z dnia 22 lipca 2010 r., natomiast nie odnosi się do nowych zadań w brzmieniu ujętym w zakresie czynności Naczelnika ww. Wydziału, a które zostały ujęte w Regulaminie organizacyjnym Starostwa dopiero 29 czerwca 2012 r. Dlatego też, zdaniem NIK, zwłoka w podjęciu działań umożliwiających dokonanie przez Radę Powiatu ww. aktualizacji regulaminu, świadczy o braku należytej rzetelności działań w tym zakresie.

Ustalono ponadto, że zadania objęte kontrolą zostały przypisane w zakresach czynności Kierowniczką Referatu Transportu (3 luty 2012 r.) oraz pracownicy zatrudnionej na stanowisku pomocy administracyjnej (2 kwiecień 2012 r.), chociaż osoby te faktyczne już od sierpnia w 2011 r. realizowały te zadania.

(dowód: akta kontroli, str. 44-45 i 12-16)

2. Na stronach internetowych Starostwa www.powiatnyski.pl i bip.powiatnyski.pl, brak było informacji dotyczących wykonywania zadań publicznych w zakresie objętym niniejszą kontrolą, np. informacji o parkingu na którym znajdują się usunięte z dróg pojazdy, kosztach przechowywania pojazdu na parkingu, czy zasadach postępowania właściciela usuniętego pojazdu w celu jego odzyskania. Informacji takich (w formie wizualnej) nie było także w budynku Starostwa przy ul. Moniuszki 9-10 w Nysie, gdzie mają siedzibę władze Starostwa i Wydział Komunikacji i Transportu.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej¹¹ władze publiczne są zobowiązane do udostępnienia w BIP informacji dotyczących m.in. zasad ich funkcjonowania oraz trybu działania.

Naczelnik Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa wyjaśnił, że: *brak ww. informacji wynikał z przekonania, że osoby których pojazdy zostały usunięte z drogi najczęściej wypytują o nie na policji lub w straży miejskiej, a nie w Starostwie. Niemniej jednak zaproponuję nadzorującemu Wydział Komunikacji i Transportu wicestaroscie, aby wyraził zgodę na publikację ww. informacji na stronach internetowych powiatu i tablicy informacyjnej Starostwa.*

(dowód: akta kontroli, str. 20 i 46)

¹¹ Dz. U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Działania podejmowane w stosunku do pojazdów usuniętych z drogi, a nieodebranych w terminie trzech miesięcy przez właściciela pojazdu

Opis stanu
faktycznego

2.1. W okresie od 21 sierpnia 2011 r. do 31 grudnia 2012 r., na podstawie art. 130a ust. 1-2 *Prawa o ruchu drogowym*, na terenie powiatu nyskiego zostało usuniętych z dróg łącznie 179 pojazdów (45 w 2011 r. i 134 w 2012 r.).

Z parkingu strzeżonego w terminie do trzech miesięcy zostało odebranych przez właścicieli łącznie 147 pojazdów. Z grupy tej 32 pojazdy (17,9%) nie zostały odebrane, pomimo że od ich usunięcia z drogi na parking strzeżony minęły trzy miesiące.

Przesłankami usunięcia pojazdu z drogi było: w 123 przypadkach (69%) - kierowanie pojazdem przez osobę znajdującą się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu (art. 130a ust. 2 pkt 1a *Prawa o ruchu drogowym*), w 24 przypadkach (13,4%) - pozostawienie pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione i utrudnia ruch lub w inny sposób zagraża bezpieczeństwu (art. 130a ust.1 pkt 1), w 19 przypadkach (10,6%) - nieposiadanie przy sobie przez kierującego pojazdem dokumentów uprawniających do kierowania lub używania pojazdu (art. 130a ust. 2 pkt b), w 13 przypadkach (7,2%) - stan techniczny pojazdu zagrażał bezpieczeństwu ruchu drogowego (art. 130a ust. 2 pkt 2 ww. ustawy).

(dowód: akta kontroli str. 47)

2.2. Spośród 32 pojazdów nieodebranych przez właścicieli w okresie 3 miesięcy od dnia usunięcia ich z drogi, w 25 przypadkach Starosta wystąpił do właściwego sądu z wnioskiem o orzeczenie przepadku pojazdu na rzecz powiatu (w siedmiu przypadkach Starosta nie wystąpił jeszcze z takimi wnioskami z uwagi na prowadzone postępowania wyjaśniające).

Na 25 złożonych do sądu wniosków, w terminie do miesiąca od dnia powiadomienia Starostwa, że pojazd nie został odebrany przez właściciela z parkingu strzeżonego, Starosta złożył trzy wnioski; do dwóch miesięcy - sześć wniosków; do trzech miesięcy - siedem wniosków, a pozostałe 9 wniosków (36%) w okresie od czterech do dziewięciu miesięcy.

W przypadku 19 wniosków ich sporządzenie było poprzedzone rzetelnie przeprowadzonymi postępowaniami wyjaśniającymi dotyczącymi głównie ustalenia właściciela pojazdu, a kolejne czynności pracowników Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa były podejmowane bez zbędnej zwłoki. Na wydłużony (nawet do 9 miesięcy) okres przygotowania wniosków w tych sprawach miało wpływ opieszale działanie instytucji lub jednostek (głównie Policji), do których Starostwo zwracało się o informacje lub dokumenty wymagane dla prawidłowego sporządzenia wniosku do sądu.

Dostrzegając ten problem, w trakcie kontroli NIK (w dniu 8 maja 2013 r.), Starosta Nyski zorganizował spotkanie z komendantem Powiatowym Policji w Nysie, z udziałem naczelnika Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa oraz przedstawiciela Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Powiatowej Policji w Nysie. W jego trakcie - jak wynika to ze sporządzonej z tego spotkania notatki służbowej - zwrócono uwagę przedstawicielom Policji m.in. na konieczność: stosowania aktualnie obowiązujących druków dyspozycji usunięcia pojazdu oraz powiadomień właścicieli pojazdów o usunięciu pojazdu na parking strzeżony; prawidłowego

stosowania art. 130a ust. 1 i 2 *Prawa o ruchu drogowym*; rzetelnego ustalania właściciela pojazdu i potwierdzenie tego stosownymi dokumentami.

(dowód: akta kontroli str. 48-56)

Na wydłużony okres przygotowania wniosków miały wpływ także problemy wynikające z nieskutecznego doręczenia przesyłek pocztowych (brak zwrotnego potwierdzenia odbioru) i konieczność ponownego kierowania korespondencji przez Starostwo.

W sześciu przypadkach¹² (24%), na 32 prowadzone postępowania, stwierdzono okresy bezczynności (zwłokę), trwające więcej niż 14 dni, w prowadzeniu przez pracowników Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa postępowań, mających na celu sporządzenie wniosku do sądu o przepadek pojazdu na rzecz powiatu.

(dowód: akta kontroli str. 48-55)

2.3. Do dnia 30 kwietnia 2013 r., na 25 złożonych przez Starostę wniosków, sąd rozpoznał 19 wniosków i wydał postanowienia o przepadku pojazdu usuniętego z drogi na rzecz powiatu.

W pozostałych sześciu przypadkach sąd, do dnia 30 kwietnia 2013 r., nie rozpoznał wniosków i nie wydał postanowień o przepadku pojazdu na rzecz powiatu: dotyczy to wniosku z 21 grudnia 2012 r. oraz złożonych w 2013 r. - 11 lutego, 22 lutego, 18 marca (dwa wnioski) 24 marca i 10 kwietnia.

W terminie do jednego miesiąca sąd rozpoznał (wydał postanowienia) 7 wniosków, do dwóch miesięcy – 7 wniosków, a pięć pozostałych w terminie od 3 (dwa wnioski) do 7 miesięcy. Najkrótszy termin rozpoznania wniosku przez sąd wynosił 14 dni,¹³ natomiast najdłuższy ponad 7 miesięcy¹⁴ (od 5 czerwca 2012 r. do 23 stycznia 2013 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 48-55)

2.4. W 10 przypadkach, na 25 złożonych wniosków, sąd zażądał uzupełnienia wniosków, przy czym w czterech przypadkach żądania dotyczyły wezwania do uiszczenia opłaty sądowej w kwocie 40 zł, która była wniesiona każdorazowo przez Starostwo przelewem w dniu przekazania wniosku sądowi, jednak sąd nie potrafił jej zidentyfikować na podstawie posiadanej dokumentacji finansowej¹⁵. W pozostałych sześciu przypadkach sąd zażądał merytorycznego uzupełnienia wniosków, poprzez: przedłożenie dowodu nabycia samochodu przez uczestnika postępowania Henryka L. (ON_61); przedłożenie oryginału lub prawidłowo sporządzonego odpisu pełnomocnictwa dla wicestarosty (OB_68 i ON_64); złożenie dowodu na okoliczność, kto w dacie 5 lipca 2012 r. był właścicielem przedmiotowego pojazdu (OB_69); wskazanie aktualnego miejsca zamieszkania uczestnika (ON_51); przedłożenie kserokopii dokumentów stanowiących załączniki do wniosku (ON_1C). Powyższe żądania - w zakresie określonym przez sąd - zostały uzupełnione przez Starostwo w wymaganym terminie.

(dowód: akta kontroli str. 57-66)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

¹² Dot. pojazdów: ON_3N; ON_64; OB_68; ON_1C; OP_R7 i ON_60.

¹³ Dot. pojazdów Nr SA_CI i Nr SA_PR.

¹⁴ Dot. pojazdu Nr DZ_32.

¹⁵ Dot. pojazdów Nr.: RO_ER; ON_68; OP_U1; ON_60;

1. Kontrola dokumentacji obejmującej wszystkie 32 postępowania prowadzone w stosunku do pojazdów nieodebranych z parkingu przez właścicieli w terminie 3 miesięcy od dnia ich usunięcia z drogi wykazała, że w przypadku 6 postępowań¹⁶ (19%) wystąpiła zwłoka w ich prowadzeniu, a przerwy pomiędzy kolejnymi czynnościami wyjaśniającymi przed dniem złożenia wniosku do sądu wynosiły ponad 14 dni, tj. odpowiednio w przypadku pojazdu: ON_3N – 141 dni; ON_64 – 137 dni; OB_68 – 105 dni; ON_1C – 53 dni; OP_R7 – 95 dni i ON_60 – 72 dni, natomiast łącznie - 603 dni. Powyższe świadczy o nierzetelnym prowadzeniu tych postępowań.

(dowód: akta kontroli str. 48-55 i 67-81)

Uwzględniając założony dla tej kontroli maksymalnie 14 dniowy okres na podjęcie kolejnej czynności w toku prowadzonego postępowania, łącznie okres bezczynności obejmował 519 dni, w trakcie których koszty przechowywania ww. pojazdów na parkingu strzeżonym wyniosły 18 165 zł (519 dni x 35 zł za każdą dobę przechowywania pojazdu).

Naczelnik Wydziału Komunikacji i Transportu Starostwa wyjaśnił, m.in. że: *zarzucana zwłoka powstała w okresie, w którym pracownica zajmująca się sprawami z zakresu usuwania pojazdów musiała pełnić zastępstwo na stanowisku ds. rejestracji pojazdów, które ma również w zakresie swoich obowiązków, a to w związku z długotrwałą absencją chorobową jednej z pracownic zajmującej się rejestracją pojazdów (pracownica ta przebywała na zwolnieniu chorobowym w okresie od 2 czerwca do 10 września 2012 r.).*

(dowód: akta kontroli str. 83-85)

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie. Podstawą tej oceny stanowią ustalenia kontroli wskazujące na długotrwałą bezczynność Starostwa w zakresie przygotowania i skierowania do sądu sześciu wniosków (19%) o orzeczenie przepadku pojazdów na rzecz powiatu nyskiego.

3. Wykonanie postanowień sądów o przepadku pojazdu na rzecz powiatu

Opis stanu faktycznego

3.1. Do dnia 30 kwietnia 2013 r. w wyniku złożonych przez Starostwo dziewięciu wniosków o stwierdzenie prawomocności wydanych postanowień o przepadku pojazdu na rzecz powiatu sąd stwierdził ich prawomocność. Wnioski te były kierowane przez Starostę do sądu bez zbędnej zwłoki, tj. najpóźniej w terminie do 14 dni po wydaniu postanowienia przez sąd.

(dowód: akta kontroli str. 86)

3.2. Powiat realizował obowiązek ubezpieczenia pojazdów od odpowiedzialności cywilnej (OC), których stał się właścicielem. Z wnioskami o ubezpieczenie takich pojazdów Starostwo wystąpiło do ubezpieczyciela w jednym przypadkach¹⁷ w dniu w którym uprawomocniło się postanowienie sądu, w siedmiu przypadkach - jeszcze przed uprawomocnieniem się postanowień sądu,¹⁸ natomiast w jednym przypadku -

¹⁶ Dot. pojazdów Nr: ON_3N; ON_64; OB_68; ON_1C; OP_R7 i ON_60.

¹⁷ Nr pojazdów: ON_61.

¹⁸ Nr pojazdów: ON_7N; ON_85; OB_68; OP_61; ON_3N; SA_CI; SA_PR.

w okresie nie dłuższym niż 14 dni od dnia otrzymania prawomocnego postanowienia sądu¹⁹.

(dowód: akta kontroli, str. 86)

3.3. Wycena pojazdów zlecona była przez Starostwo biegłemu skarbowemu wpisanemu na listę prowadzoną przez Izbę Skarbową w Opolu w czterech przypadkach²⁰ - jeszcze przed dniem uprawomocnienia postanowień sądu o przeпадku pojazdu na rzecz powiatu, natomiast w pozostałych pięciu przypadkach najpóźniej w ciągu ośmiu dni od dnia otrzymania przez Starostwo prawomocnego postanowienia.

Biegły skarbowy, któremu zlecono sporządzenie opinii, przekazał ją Staroście najwcześniej po upływie sześciu dni²¹, natomiast najpóźniej po upływie 12 dni od dnia zlecenia wyceny²². Jednostkowy koszt wyceny pojazdu przez biegłego wynosił każdorazowo 125 zł netto plus 23% VAT.

(dowód: akta kontroli, str. 86)

3.4. Na dziewięć zleconych biegłemu skarbowemu opinii, we wszystkich przypadkach biegły stwierdził, że pojazd nie nadaje się do wprowadzenia do eksploatacji i powinien zostać przekazany do demontażu, stwierdzając: *Koszt doprowadzenia pojazdu do stanu używalności i sprawności technicznej umożliwiającej spełnienie wymagań technicznych dla pojazdów poruszających się po drogach publicznych wielokrotnie wyższy od wartości rynkowej - naprawa jest technicznie i ekonomicznie nieuzasadniona. Pojazd nie przedstawia wartości rynkowej - handlowej, kwalifikuje się do kasacji - złomowania.*

(dowód: akta kontroli str. 86-87)

3.5. Po otrzymaniu opinii biegłego skarbowego o przeznaczeniu pojazdu do demontażu - demontaż pojazdu został przeprowadzony w jednym przypadku - w następnym dniu, po uzyskaniu opinii biegłego²³, w dwóch przypadkach - po upływie 8 dni²⁴, w jednym przypadku - 9 dni²⁵, w czterech przypadkach - 22 dni²⁶ i w jednym przypadku 35 dni²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 86)

3.6. W odniesieniu do pięciu pojazdów poddanych w 2012 r. demontażowi (trzy samochody osobowe, jeden ciągnik rolniczy i jedna przyczepa rolnicza) - powiat nyski wnioskował (wniosek z dnia 4 marca 2013 r.) do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o udzielenie dofinansowania w zakresie zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji za rok 2012. Do wniosku załączono, m.in.: Szczegółowe dane dotyczące przekazanych do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji w 2012 r. oraz pięć zaświadczeń o demontażu pojazdu wydanych przez Stację Recyklingu Pojazdów Z.H.U. „ZELMET” w Nysie.

(dowód: akta kontroli str. 89-99)

3.7. W związku z zakończeniem dziewięciu postępowań likwidacyjnych pojazdów poprzez ich zniszczenie (demontaż), do dnia 22 maja 2013 r. Starosta wydał

¹⁹ Nr pojazdów: OP_58;

²⁰ Nr pojazdu: ON_7C; OP_85; OP_58; ON_3N.

²¹ Nr pojazdu: OB_68.

²² Nr pojazdu: SA_PR.

²³ Nr pojazdu: OB_68.

²⁴ Nr pojazdu: ON_85; OP_58.

²⁵ Nr pojazdu: ON_7C

²⁶ Nr pojazdu: ON_61; SA_CI; SA_PR; OP_61.

²⁷ Nr pojazdu: ON_3N.

osiem decyzji w sprawie ustalenia kosztów usuwania, przechowywania, szacowania i zniszczenia pojazdów (decyzjami tymi objętych zostało dziewięć pojazdów²⁸, w tym w jednym przypadku pojazd i przyczepę). Wszystkie decyzje zostały wydane nie później niż przed upływem dwóch miesięcy od daty demontażu pojazdu. W tym okresie po demontażu pojazdu, a przed wydaniem ww. decyzji Starostwo zgodnie z wymogiem art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²⁹ pisemnie informowało strony o prawie zapoznania się z aktami sprawy, tym samym zapewniło stronie czynny udział w postępowaniu.

(dowód: akta kontroli str. 100-121)

Ustalane w ww. decyzjach należności powiatu obejmowały wyłącznie koszty wymienione w art. 130a ust. 10h *Prawa o ruchu drogowym*, tj.: usunięcia, przechowywania oraz oszacowania pojazdu przez biegłego skarbowego.

W terminie przewidzianym w ww. decyzjach w dwóch przypadkach (dot. trzech pojazdów)³⁰ strony wniosły odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu (21 listopada 2012 r. i 6 grudnia 2012 r.). Starostwo przesłało odwołania do Samorządowego Kolegium odpowiednio w dniu 26 listopada 2012 r. i 11 grudnia 2012 r. Odwołania te do dnia 10 maja 2013 r. nie zostały rozpatrzone przez Kolegium.

(dowód: akta kontroli str. 100-105)

W sprawach zakończonych demontażem dziewięciu pojazdów, które stały się własnością Powiatu, łączny czas prowadzenia postępowania, liczony od dnia upływu trzech miesięcy po upływie, których pojazd nie został odebrany przez właściciela z parkingu, do dnia demontażu pojazdu wynosił w przypadku demontażu pojazdu: ON_61 – 10 miesięcy; ON_7C – 10 miesięcy; ON_85 – 7 miesięcy; OB_68 – 8 miesięcy; OP_58 – 12 miesięcy; SA_CI – 7 miesięcy; SA_PR – 7 miesięcy; OP_61 – 9 miesięcy; ON_3N – 13 miesięcy. Zatem najkrótszy okres prowadzonego postępowania wynosił 7 miesięcy, natomiast najdłuższy 13 miesięcy.

W zakresie powyższych postępowań, na długość ich prowadzenia miały wpływ zarówno działania zależne od kontrolowanego Starostwa, jak i niezależne od kontrolowanej jednostki, tj. wykonywane głównie przez jednostki Policji i sądu.

(dowód: akta kontroli, str.48-55 i 86)

3.8. Spośród ośmiu wydanych przez Starostę decyzji w sprawie kosztów usunięcia pojazdów, trzy decyzje stały się ostateczne³¹. W związku z nieuregulowaniem płatności ustalonych w ww. ostatecznych decyzjach, w stosunku do właścicieli pojazdu Nr OP_61 wystosowane zostało upomnienie (21 stycznia 2013 r.) na podstawie art. 15 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³², a następnie wystawiono tytuły wykonawcze (19 marca 2013 r.), które kierowało do właściwego naczelnika Urzędu Skarbowego. W sprawie dotyczącej pojazdu Nr ON_3N - w trakcie kontroli - wystosowano upomnienie w dniu 22 kwietnia 2013 r. W sprawie dotyczącej pojazdu Nr OB_68 Starosta podjął decyzję z dnia 8 kwietnia 2013 r. o rozłożeniu zaległości dłużnika w kwocie 11 707,75 zł na 24 raty (23 x 500 zł i ostatnia 207,75 zł).

(dowód: akta kontroli, str.122-137)

²⁸ Nr pojazdu: OB-68; ON_61; SA_CI; SA_PR; OP_61; ON_3N; ON_85; ON_7C; OP_58.

²⁹ Dz. U. z 2013 r. poz. 267.

³⁰ Dot. decyzji KT.7135.8.2012.DZ; KT.7135.21.2012.DZ

³¹ Dotyczy pojazdu: OB_68, ON_3N i OP_61.

³² Dz. U. z 2012 r., poz. 1015 ze zm.

Według stanu na dzień 22 maja 2013 r. kwoty należności wynikające z ww. ośmiu decyzji Starosty nie zostały zapłacone: w pięciu przypadkach z tego powodu, że decyzje nie stały się jeszcze ostateczne (13 072,75 zł, 19 621,75 zł, 11 277,75 zł, 14 394,75 zł, 16 501, 75 zł), w jednym przypadku należność została rozłożona na raty (11 707,75 zł), natomiast w dwóch przypadkach należności te objęte są postępowaniem egzekucyjnym (16 467, 75 zł i 11 987,75 zł).

(dowód: akta kontroli, str.100-137)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pracownicy Starostwa przed wygaśnięciem w dniu 16 grudnia 2011 r. umowy z przedsiębiorcą prowadzącym parking, nie dokonali rzetelnego rozliczenia przechowywanych pojazdów i nie zapewnili ich przejęcia przez nowy, uprawniony w tym zakresie podmiot. W konsekwencji, po otrzymaniu przez Starostwo pięciu opinii biegłego skarbowego o przeznaczeniu pojazdu do demontażu brak było możliwości niezwłocznej ich likwidacji. Jak ustalono demontaż ww. pięciu pojazdów został przeprowadzony po upływie ponad 14 dni od dnia sporządzenia opinii, tj. w czterech przypadkach – 22 dni,³³ a w jednym przypadku - 35 dni³⁴.

Uwzględniając założony dla tej kontroli maksymalny 14 dniowy okres na realizację tego zadania, czynności te trwały dodatkowo 53 dni, co spowodowało obciążenie właścicieli tych pojazdów kosztami przechowywania w kwocie 1 855 zł (35 zł za każdy dzień przechowywania pojazdu x 53 dni = 1 855 zł).

(dowód: akta kontroli, str. 86)

Przyczyny demontażu pięciu pojazdów po upływie więcej niż 14 dni od dnia otrzymania opinii biegłego skarbowego, Naczelnik Wydziału Komunikacji i Transportu w Starostwie wyjaśnił m.in. tym, że: Od początku 2012 r. firma która prowadziła w 2011 r. parking strzeżony (Transport Krajowy Międzynarodowy Spedycja, Marian B.) przestała prowadzić działalność gospodarczą, a osoba sprawująca bezpośredni nadzór nad pojazdami zajmowała się jedynie ich ochroną, a nie posiadała upoważnienia do wydawania pojazdów z parkingu. Kontakt z właścicielem firmy był niemożliwy. Po otrzymaniu opinii biegłego niezwłocznie były wysyłane pisma do przedsiębiorcy o wydanie pojazdów. Stacja Recyklingu Pojazdów ZHU ZELMOT udawała się do przedsiębiorcy z pismem o wydanie pojazdów lecz bezskutecznie. Dopiero osobista interwencja Starosty spowodowała, iż pojazdy zostały wydawane.

(dowód: akta kontroli, str. 82 i 86)

2. W pięciu decyzjach³⁵ dotyczących sześciu pojazdów usuniętych z drogi w okresie objętym kontrolą (na osiem wydanych) koszty usunięcia i przechowywania pojazdów na parkingu strzeżonym zostały ustalone niezgodnie ze stawkami opłat określonymi na 2011 r. w uchwale Rady Powiatu w Nysie. Pomimo, że dany pojazd został usunięty z drogi w 2011 r. i przechowywany był na parkingu zarówno w 2011 r. jak i 2012 r., to w ww. decyzjach przejęto wyłącznie stawki opłat za usunięcie pojazdu i jego przechowywanie określone w uchwale Rady Powiatu na 2012 r., podczas gdy w związku z usunięciem pojazdu i jego przechowywaniem na parkingu w 2011 r. powinny zostać zastosowane opłaty (niższe) przewidziane w uchwale Rady Powiatu na 2011 r.

³³ Nr pojazdu: ON_61; SA_CI; SA_PR; OP_61.

³⁴ Nr pojazdu: ON_3N.

³⁵ Dotyczy pojazdu: ON_61; SA_CI; SA_PR; OP_61; OB_68; ON_3N.

Z uwagi na to, że stawka za usunięcie pojazdu o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t była o 19 zł niższa w 2011 r. (440 zł), od stawki obowiązującej w 2012 r. (459 zł), a za przechowywanie pojazdu odpowiednio niższa o 2 zł za każdą dobę, to z tego powodu w ww. decyzjach o kosztach zawyżona została wysokość opłat dla roku 2011 na łączną kwotę 722 zł, w tym dotycząca pojazdów: ON_61 o kwotę 223 zł, SA_PR i SA_CI o kwotę 90 zł; OP_61 o kwotę 161 zł; OB_68 o kwotę 31 zł i ON_3N o kwotę 217 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 100-114)

Wyjaśniając powody wystąpienia powyższej nieprawidłowości, odpowiedzialna za przygotowanie projektów ww. decyzji, p. Barbara Płoskonka zatrudniona na stanowisku pomocy administracyjnej podała, że omyłkowo przyjęła stawkę opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów obowiązującą na rok 2012, ponieważ nie zwróciła uwagi, że przedmiotowe pojazdy zostały usunięte pod koniec 2011 r. i że w związku tym stawka powinna być przyjęta według uchwały obowiązującej w 2011 r.

(dowód: akta kontroli, str. 138-139)

3. W pięciu wydanych przez Starostę Nyskiego decyzjach³⁶ o kosztach (obejmujących 6 pojazdów) - koszty przechowywania tych pojazdów na parkingu zostały wyliczone od dnia usunięcia pojazdu na parking do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o przepadku pojazdu na rzecz powiatu, podczas gdy zgodnie z art. 130a ust. 10 h *Prawa o ruchu drogowym* powinny one zostać ujęte w decyzji do dnia, w którym dany pojazd pozostawał na parkingu strzeżonym, a następnie przemieszczony z parkingu do stacji demontażu. Z tego powodu w ww. decyzjach nie zostały ujęte koszty 237 dni przechowywania ww. pojazdów na parkingu, i tym samym koszty z tego tytułu - a w konsekwencji dochody powiatu - zostały zaniżone łącznie o kwotę 8 339 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 138-140)

Osoba przygotowująca projekty ww. decyzji, zatrudniona na stanowisku pomocy administracyjnej w Wydziale Komunikacji i Transportu wyjaśniła m. in., że projekty tych decyzji konsultowała z radcą prawnym Starostwa. Wspólnie przepis art. 130a ust. 10h *Prawa o ruchu drogowym* zinterpretowałyśmy w ten sposób, że osoba będąca właścicielem pojazdu w dniu wydania dyspozycji będzie obciążona kosztami przechowywania pojazdu do czasu wydania prawomocnego postanowienia sądu o przepadku pojazdu na rzecz powiatu, bowiem po uprawomocnieniu pojazd staje się własnością powiatu nyskiego.

(dowód: akta kontroli, str. 138-139)

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Prowadzenie parkingów strzeżonych dla pojazdów usuniętych z drogi, ustalanie opłat za ich prowadzenie oraz kosztów usuwania, przechowywania, oszacowania, sprzedaży lub zniszczenia pojazdów

Opis stanu
faktycznego

4.1. Zarządzeniem Nr 37/08 z dnia 16 grudnia 2008 r. Starosta wyznaczył na okres od 16 grudnia 2008 r. do 16 grudnia 2011 r. przedsiębiorcę prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą: „Transport Krajowy Międzynarodowy

³⁶ Dotyczy pojazdu: OB_68; ON_61; SA_CI; SA_PR; OP_61 i ON_3N.

Spedycja, Marian B.” do usuwania pojazdów z dróg oraz prowadzenia parkingu strzeżonego dla pojazdów usuniętych z dróg powiatu nyskiego. W związku z ustawą *zmieniającą* jednostki usuwające pojazdy i prowadzące parkingi strzeżone wyznaczone na podstawie przepisów obowiązujących przed nowelizacją mogły realizować swoje zadania - na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy *zmieniającej* - przez okres, na jaki zostały wyznaczone. Powyższa nowelizacja była podstawą zawarcia przez powiat nyski z ww. przedsiębiorcą porozumienia Nr 4/2011 w dniu 19 sierpnia 2011 r., obowiązującego do dnia 16 grudnia 2011 r.

(dowód: akta kontroli, str. 141 i 142-147)

W celu zapewnienia ciągłości wykonywania ww. usług w 2011 r. - Zarząd Powiatu na podstawie umowy Nr 2 z dnia 16 grudnia 2011 r. powierzył na okres od 17 grudnia do 31 grudnia 2011 r. wykonywanie usługi polegającej na przechowywaniu na parkingu strzeżonym pojazdów usuniętych z dróg na terenie powiatu nyskiego Przedsiębiorstwu Komunikacji Samochodowej w Nysie, Sp. z o.o., w której 100% udziałów należy do Powiatu Nyskiego. Natomiast usuwanie pojazdów z dróg w ww. okresie zostało powierzone umową z dnia 16 grudnia 2011 r. podmiotowi: Pomoc Drogowa Parking Strzeżony Jerzy Z. z siedzibą w Nysie. Wykonawca ten został wyłoniony w trybie zapytania ofertowego, po rozpatrzeniu dwóch złożonych ofert z pominięciem procedur określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, ponieważ szacunkowa wartość przedmiotu zamówienia nie przekraczała 14 tys. euro (art. 4 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych³⁷).

(dowód: akta kontroli, str. 148-152 i 153-159)

Przechowywanie pojazdów na parkingu strzeżonym na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. Zarząd Powiatu powierzył PKS w Nysie Sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 30 grudnia 2011 r., natomiast usuwanie pojazdów w ww. okresie zlecił podmiotowi: Pomoc Drogowa Parking Strzeżony Jerzy Z. z siedzibą w Nysie umową z dnia 30 grudnia 2011 r. Wykonawca ten został wybrany w wyniku przeprowadzonego postępowania w trybie zapytania ofertowego, spośród trzech złożonych ofert.

(dowód: akta kontroli, str. 160-165 i 166-172)

Wykonywanie ww. usług w 2013 r. zostało powierzone ww. wykonawcom na podstawie: umowy nr KT.032.2.2012.DZ zawartej z Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Nysie, Sp. z o.o. w dniu 31 grudnia 2012 r. w zakresie przechowywania pojazdów i firmą: Pomoc Drogowa Parking Strzeżony Jerzy Z. z siedzibą w Nysie, na podstawie umowy Nr KT.273.3.2012.DZ. z dnia 31 grudnia 2012 w zakresie usuwania pojazdów.

(dowód: akta kontroli, str. 174-179 i 180-186)

Powiat, jako zlecający usługi polegające na usuwaniu pojazdów z drogi i ich przechowywaniu na parkingu strzeżonym - w umowach oraz porozumieniu - określił przedmiot, zasady i warunki ich wykonywania, rozliczania wzajemnych należności, jak również zabezpieczył stosownymi zapisami swoje interesy na wypadek nierzetelnego wywiązywania się z ich wykonywania, przewidując możliwość odstąpienia od umowy lub naliczania kar umownych.

(dowód: akta kontroli, str. 142-186)

³⁷ Dz. U. z 2010 r., Nr 113, poz. 759 ze zm.

4.2. Powiat, jako podmiot zlecający wykonywanie ww. usług, zastrzegł sobie w ww. umowach (§ 6) i porozumieniu (§ 7) prawo kontroli Wykonawcy w każdym miejscu i czasie w zakresie prawidłowości wykonywania przez niego zadań wynikających z zawartego porozumienia Nr 4/2011 i umów. Faktycznie jednak w okresie objętym kontrolą Starostwo nie przeprowadziło żadnej udokumentowanej kontroli w powyższym zakresie.

(dowód: akta kontroli, str. 143-186)

4.3. Na 32 przypadki nieodebrania pojazdu przez właściciela z parkingu strzeżonego w terminie trzech miesięcy, w 21 przypadkach przedsiębiorca prowadzący parking strzeżony poinformował o tym fakcie Starostwo (Wydział Komunikacji i Transportu) z zachowaniem terminu określonego w art. 130a ust. 10g *Prawa o ruchu drogowym*, tj. nie później niż trzeciego dnia od dnia upływu tego terminu. Natomiast w 11 przypadkach³⁸ przedsiębiorca prowadzący parking strzeżony, tj. firma: Transport Krajowo Międzynarodowy Spedycja Marian B. Nysa poinformował Starostwo z uchybieniem ww. terminu.

(dowód: akta kontroli, str. 187)

4.4. Na podstawie projektu uchwały przedłożonego przez Zarząd Powiatu, Rada Powiatu uchwałą Nr VII/67/11 z dnia 22 czerwca 2011 r.³⁹ ustaliła na 2011 r. wysokość opłat za usunięcie pojazdu z drogi i jego przechowywanie na parkingu strzeżonym oraz wysokość kosztów w przypadku odstąpienia od wykonania dyspozycji usunięcia pojazdu. Uchwała ta weszła w życie z dniem 21 sierpnia 2011 r. Ustalono w uchwale stawki opłat i kosztów były określone w dopuszczalnych wysokościach przewidzianych w art. 130a ust. 6 i ust. 6a *Prawa o ruchu drogowym*, przy czym stawki opłat zostały określone w maksymalnej wysokości dopuszczanej ww. przepisami.

Wysokość powyższych stawek opłat i kosztów obowiązujących w 2012 r. Rada Powiatu w Nysie ustaliła uchwałą Nr XI/93/11 z dnia 24 listopada 2011 r.⁴⁰, na podstawie art. 130a ust. 6 *Prawa o ruchu drogowym* oraz obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 12 września 2011 r.⁴¹ Uchwała ta weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r. Ustalono w uchwale stawki opłat i kosztów były określone w dopuszczalnych wysokościach przewidzianych w art. 130a ust. 6 i ust. 6a *Prawa o ruchu drogowym*, przy czym stawki opłat zostały określone w maksymalnej wysokości dopuszczanej ww. przepisami.

Jedynie projekt uchwały w sprawie ustalenia wysokości opłat i kosztów na 2012 r. zawierał odrębne uzasadnienie, które nie zawierało jednak wskazania przyczyn propozycji ustalenia maksymalnych dopuszczalnej wysokości stawek opłat i kosztów. W uzasadnieniu projektu uchwały wskazano jedynie, że Rada Powiatu corocznie w drodze uchwały ustala wysokość opłat i kosztów oraz że Minister Finansów obwieszczeniem z dnia 12 września 2011 r. ogłosił obowiązujące w 2012 r. maksymalne stawki opłat za usunięcie pojazdu z drogi i jego przechowywania na parkingu strzeżonym.

(dowód: akta kontroli, str. 189-194)

³⁸ Dot. pojazdów: ON_61; DL_26; ON_3N; DZ_32; ON_68; OP_61; ON_64; ON_68; OP_58; SA_CI; SA_PR.

³⁹ W sprawie ustalenia na 2011 r. opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdów usuniętych z drogi oraz wysokości kosztów, do pokrycia których obowiązany jest właściciel pojazdu w przypadku odstąpienia od jego usunięcia (Dz. Urz. Woj. Opolskiego Nr 86, poz. 1114).

⁴⁰ W sprawie ustalenia na 2012 r. opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdów usuniętych z drogi oraz wysokości kosztów, do pokrycia których obowiązany jest właściciel pojazdu w przypadku odstąpienia od jego usunięcia (Dz. Urz. Woj. Opolskiego Nr 151, poz. 1922).

⁴¹ W sprawie ogłoszenia obowiązujących w 2012 r. maksymalnych stawek opłat za usunięcie pojazdu z drogi i jego przechowywanie na parkingu strzeżonym (M.P. Nr 82, poz. 830).

4.5. Zarówno w porozumieniu Nr 4/2001, jak i w późniejszych ww. umowach zawartych z podmiotami świadczącymi usługi polegające na usuwaniu pojazdów i ich przechowywaniu na parkingu strzeżonym, zawarte były zasady wynagradzania tych podmiotów i sposób wzajemnych rozliczeń.

W porozumieniu Nr 4/2011, obowiązującym od 19 sierpnia do 16 grudnia 2011 r., przewidziano dwa sposoby wynagradzania i rozliczenia, tj. odrębny dla sytuacji, kiedy pojazd został odebrany przez właściciela z parkingu przed upływem 3 miesięcy oraz kiedy pojazd nie został odebrany po upływie ww. terminu. W przypadku odebrania pojazdu opłatę za jego usunięcie i przechowywanie uiszczał właściciel pojazdu przedsiębiorcy w pełnej wysokości według stawek ustalonych w uchwale Rady Powiatu na 2011 r. Przedsiębiorca w terminie 7 dni po zakończeniu miesiąca pobrane opłaty miał obowiązek wpłacić do kasy Starostwa wraz z rozliczeniem pobranych opłat i drukami KP. Z wpłaconej kwoty przedsiębiorcy przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 60% (brutto) udokumentowanych wpływów.

W przypadku nieodebrania pojazdu z parkingu przez jego właściciela przedsiębiorca nie otrzymywał wynagrodzenia z tytułu wykonanych usług. Wynagrodzenie w wysokości 60% należnych opłat przysługiwało przedsiębiorcy dopiero po dobrowolnym uiszczeniu opłat przez właściciela pojazdu w wyniku decyzji wydanej przez Starostę, bądź w wyniku wyegzekwowania tych należności w trybie przymusowym.

(dowód: akta kontroli, str.142-147)

Od 17 grudnia 2011 r. do dnia zakończenia kontroli umowy z przedsiębiorcami przewidywały rozliczenia okresowe (miesięczne) za wykonane usługi bez względu na to czy pojazd został odebrany z parkingu przez właściciela, czy też nie. Przedsiębiorca był zobowiązany w terminie 7 dnia miesiąca po miesiącu rozliczeniowym wystawić Starostwu fakturę, która powinna zostać zapłacona w terminie 21 dni od jej otrzymania.

Wysokość opłat ponoszonych przez właścicieli pojazdów - wg zawartych umów - określały uchwały Rady powiatu. Natomiast wysokość wynagrodzenia należnego przedsiębiorcom ustalana była w zakresie usuwania pojazdów na podstawie złożonej oferty, a w zakresie przechowywania pojazdu ustalana była w drodze decyzji Zarządu Powiatu.

(dowód: akta kontroli, str. 148-159)

Zgodnie z zawartymi umowami obowiązek pobierania opłat od właścicieli pojazdów za usuwanie i przechowywanie pojazdów należał do podmiotu prowadzącego parking, który następnie w miesięcznych okresach rozliczeniowych powinien przekazać pobrane opłaty na rachunek bankowy Starostwa. Przedsiębiorcy - każdy za swoją wykonaną usługę - wystawiali fakturę, której termin płatności wynosił 21 dni.

(dowód: akta kontroli, str. 148-159)

W okresie objętym kontrolą koszty realizacji zadania polegającego na usuwaniu i przechowywaniu pojazdów wyniosły 154 831,40 zł, natomiast dochody z tego tytułu 83 979 zł.

(dowód: akta kontroli, str. 195-209)

Szczegółowa analiza losowo wybranych dokumentów finansowych dotyczących rozliczeń ww. dochodów i kosztów za m-c wrzesień i listopad 2011 r. oraz za marzec, czerwiec, wrzesień i grudzień 2012 r. wykazała, że rozliczenia za te miesiące dokonywane były zgodnie z zasadami i w terminach określonych

w umowach, za wyjątkiem rozliczenia za m-c wrzesień 2011 r. gdzie część wpłaty w kwocie 1 965,60 zł przedsiębiorca dokonał z opóźnieniem, tj. w dniu 4 listopada 2011 r. zamiast do 7 października 2011 r. Powyższe wynikało z *przeświadczenia przedsiębiorcy, że należne mu wynagrodzenie za ten miesiąc w ww. kwocie może sobie od razu potrącić (zatrzymać), a do Starostwa przekazać tylko pozostałą kwotę z tytułu pobranych opłat za usuwanie i przechowywanie pojazdów*. Dopiero po interwencji pracownika Wydziału Komunikacji i Transportu w dniu 4 listopada 2011 r. przedsiębiorca dokonał należnej wpłaty na właściwy rachunek bankowy.

(dowód: akta kontroli, str. 210-224)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Powiat, jako podmiot zlecający wykonywanie usług polegających na usuwaniu pojazdów z dróg i przechowywaniu usuniętych pojazdów na parkingu strzeżonym, zastrzegł sobie w zawartym porozumieniu (§ 7) i umowach (§ 6) prawo kontroli Wykonawcy w każdym miejscu i czasie w zakresie prawidłowości wykonywania zadań. W okresie objętym kontrolą Starostwo nie przeprowadziło jednak żadnej kontroli w powyższym zakresie, co świadczy o nierzetelnym nadzorze nad wykonywaniem powierzonych zadań. Jako powód zaniechania kontroli ww. podał m.in. że: *Prezes Spółki PKS w Nysie prowadzący parking na bieżąco przekazuje mi informacje na temat przechowywanych pojazdów. Ponadto, co najmniej raz w tygodniu jestem na terenie bazy PKS, gdzie znajduje się parking strzeżony i na bieżąco go kontroluję*.

(dowód: akta kontroli, str. 83 i 142-186)

2. W § 11 pkt. 4 porozumienia Nr 4/2011 zawartego przez Powiat w dniu 19 sierpnia 2011 r. z podmiotem: Transport Krajowo-Międzynarodowy Spedycja Marian B. Nysa postanowiono, że warunkiem wpłaty (powinno być: „wypłaty”) wynagrodzenia z tytułu określonego w ust. 1 jest przedłożenie przez przedsiębiorcę informacji na temat usuniętych i przechowywanych pojazdów, które nie zostały odebrane przez właściciela pojazdu w terminie 3 miesięcy od dnia ich usunięcia. Informacja ta winna być przedkładana niezwłocznie, nie później niż trzeciego dnia od upływu tego terminu. Ustalono, że w odniesieniu do 11 takich pojazdów⁴² przedsiębiorca prowadzący parking informował Starostwo ze zwłoką wynoszącą łącznie 561 dni (najmniej 5 dni, najwięcej 89 dni). Spowodowało to zwiększenie kosztów przechowywania ww. pojazdów na parkingu strzeżonym na łączną kwotę 19 633 zł. Powyższe świadczy to o nierzetelnym weryfikowaniu i egzekwowaniu przez Starostwo realizacji obowiązków przez ww. podmiot.

(dowód: akta kontroli, str. 187-188)

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

⁴² Dot. pojazdów: ON_61; DL_26; ON_3N; DZ_32; ON_68; OP_61; ON_64; ON_68; OP_58; SA_CI; SA_PR.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski
pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴³ wnosi o:

Podjęcie działań mających na celu:

1. Wyeliminowanie okresów beczynności w toku prowadzonych postępowań administracyjnych, a które w szczególności powodują negatywne skutki finansowe dla właścicieli pojazdów usuniętych z drogi.
2. Niezwłoczne kierowanie pojazdów do stacji demontażu po otrzymaniu opinii biegłego skarbowego, że dany pojazd nie nadaje się do wprowadzenia do ruchu.
3. Doprowadzenie w trybie i na zasadach przewidzianych w Kpa, do zgodności z przepisami prawa pięciu decyzji o zapłacie kosztów, w których koszty przechowywania pojazdów na parkingu strzeżonym zostały zawyżone poprzez zastosowanie stawek opłat obowiązujących w 2012 r., zamiast obowiązujących w 2011 r. oraz w których koszty przechowywania zostały naliczone do dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu o przepadku pojazdu na rzecz Powiatu, zamiast do dnia w którym dany pojazd znajdował się faktycznie na parkingu strzeżonym przed jego przemieszczeniem do stacji demontażu.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach - jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

uwag i wykonania
wniosków

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 26 czerwca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Edward Wrzeszcz
doradca ekonomiczny

.....
Podpis

.....
Podpis

⁴³ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

